

### Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum

21.11.2023

Dnro/Dnr

TRAFICOM/622470/03.03.01/2023

Viite/Referens

Asiantuntijapyyntöne 17.11.2023

### **Liikenne- ja viestintäviraston lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle alusliikennepalvelulain, alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (HE 84/2023 vp)**

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt Liikenne- ja viestintäviraston asiantuntijaa kuultavaksi ja kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle alusliikennepalvelulain, alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta (HE 84/2023 vp). Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ja kannattaa hallituksen esitykseen sisältyviä lainmuutosehdotuksia sellaisenaan. Toimivaltaisena liikenteen turvallisuus- ja lupaviranomaisena ja alusliikennepalvelulaissa määriteltynä toimivaltaisena viranomaisena Liikenne- ja viestintävirasto voi muutosehdotusten osalta lyhyesti esittää seuraavat huomiot:

#### **Alusliikennepalvelulakiin liittyvät muutokset:**

Alusliikennepalvelulakia koskevat muutokset perustuvat:

- alusliikenteen järjestämistä koskevien muutosten osalta Kansainvälisen merenkulkujärjestö IMO:n päätöslauselmaan ja
- alusta ja sen lastia koskevien ilmoitusten sääntelyn muuttamisen osalta Euroopan unionin ja neuvoston asetukseen eurooppalaisen yhdenmetyt palveluympäristön perustamisesta (EU 2019/1239, jatkossa EMSW-asetus).

IMO:n päätöslauselman johdosta tehtävät muutokset muuttavat alusliikenteen järjestelyä ja ohjaukseen liittyviä tehtäviä selkeyttäen niitä. Alusliikennepalvelun järjestämistä koskevat yksityiskohtaiset ohjeet korvataan muutoksessa tavoitteellisilla ohjeilla. Aiemmin alusliikennepalveluntarjoajan tehtävänä ollut navigointiapu, muuttuu kehittyviin ja syntyneisiin vaaratilanteisiin puuttumiseksi. Nämä muutokset omalta osaltaan varmistavat merenkulun turvallisuutta. Suomen on tärkeää noudattaa kansainvälistä sääntelykehitystä alusliikennepalvelun osalta ja Liikenne- ja viestintävirasto näkee muutokset perusteltuina.

Alusliikenneohjaajien koulutusta ja pätevyyskoskevat muutokset täsmentävät koulutukselta vaadittua asiasisältöä, koulutuksen järjestämistä sekä viranomaisen suorittamaa valvontaa ja akkreditoitua. Muutoksilla varmistetaan alusliikennepalvelun laadukas koulutus, sekä sen valvonta niin oppilaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa peruskoulutuksen osalta, kuin alusliikennepalveluntarjoajan antaman työpaikka- ja täydennyskoulutuksen osalta.

Alusliikenneohjaajan pätevyyttä koskeva ehdotettu vaatimus kuuden kuukauden komentositatyöskentelystä täyttyy tällä hetkellä jokaisen alusliikenteen ohjaajan osalta, joten osaamisvaatimuksen kiristyksestä ei koidu välittömiä muutoksia. Komentositatyöskentelyä koskevan vaatimuksen lisääminen lakiin varmistaa tehtävän hoitamisen kannalta tarpeellisen merenkulkuosaamisen myös tulevaisuudessa.

EMSW-asetuksen johdosta lainsäädäntöön tehtävät muutokset ovat tarpeellisia, joilla varmistetaan asetuksen veloitteiden täyttämiseksi kehitettävän uuden kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän käyttöönotto. EMSW-asetukseen liitännäiset alusliikennepalvelulain pykälämuutokset tulevat voimaan elokuussa 2025. EMSW-asetus parantaa tiedonvaihtoa jäsenvaltioiden kesken, jonka hyödyt siirtyvät myös logistiikkaketjun tasolle hallinnollisen taakan vähentymisenä ja toiminnan tehostumisena. Esitetyt muutokset edistävät myös yhden kerran ilmoittamisen periaatetta ja luovat edellytyksiä laajemmalle digitalisaation kehittymiselle yhteiseurooppalaisen harmonisoinnin myötä. Viraston näkemyksen mukaan ehdotetut lainsäädäntömuutokset tältä osin tukevat myös pääministeri Orpon hallitusohjelman kohdan 6.4 mukaisia tavoitteita digitaalisesta ja tehokkaasta julkisesta hallinnosta.

#### **Alusturvallisuuden valvonnasta annettuun lakiin liittyvät muutokset:**

Alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muutos liittyy uuden kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän käyttöönottoon ja on kannatettava. Jatkossa laissa viitataan yleisesti kansalliseen merenkulun tiedonhallintajärjestelmään, käytöstä poistuvan PortNet-järjestelmän sijasta.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 21.11.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Eklund Pipsa  
Johtaja

Mämmi Matti  
Erityisasiantuntija